

TRAGOPOGON PODOLICUS ÎN FLORA ROMÂNIEI

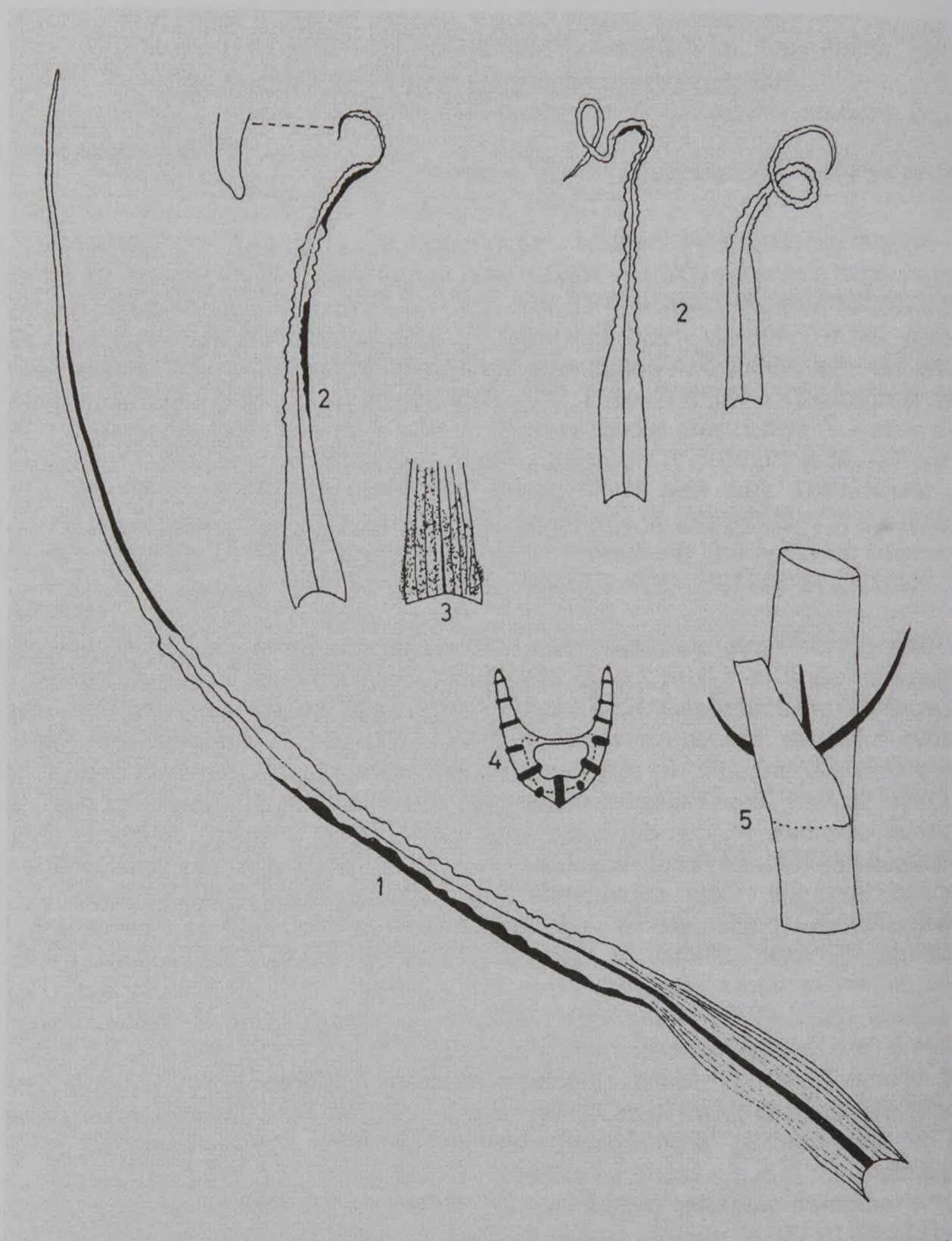
Dihoru Gheorghe*

Rezultatele cercetării genului *Tragopogon* se referă în această lucrare la *Tragopogon podolicus* (DC.) S. Nikitin 1936 în Schischkin, Fl. Iugo-Vost. Evr. ceasti SSSR 6: 444; Artemciuk 1937, Tr. Inst. Bot. Hark. Univ. 2: 34; Borisova 1964, Fl. URSS. 29: 167; Klovov, 1965, Fl. URSS 12: 229; Kotov 1965, Vzn. rosl. Ukr: 722; Gubanov et al. 1995, Opr. sosud. rast. tentra evr. Rossii: 525. – *T. brevirostris* DC. var. *podolicus* DC. 1836, Prodr. 7: 114; Schmalh. 1897, Fl. Sred. Ju. Ross. 2: 147, pro parte – *T. brevirostris* subsp. *podolicus* (DC.) C. Regel 1937, Scripta Hort. Bot. Univ. Vyt. Magni 5:39 – *T. ucrainicus* Artemczuk 1939, op. cit.: 38 –? *T. volgensis* S. Nikitin 1937, Bot. Mat 1949. Gherb. Bot. Inst. AN SSSR 7(12): 261. –? *T. stepposus* (S. Nikitin) Stankov in Stankov & Taliev 39, Opred. vass. rast.: 691. – *T. floccosus* auct. roman., pro parte – *T. orientalis* auct. roman. – *lc.*: Artemciuk, op. cit., ris. 2; C. Regel 1955, Ber. Schweiz. Bot. Ges. 65, Abb. 1, 12.

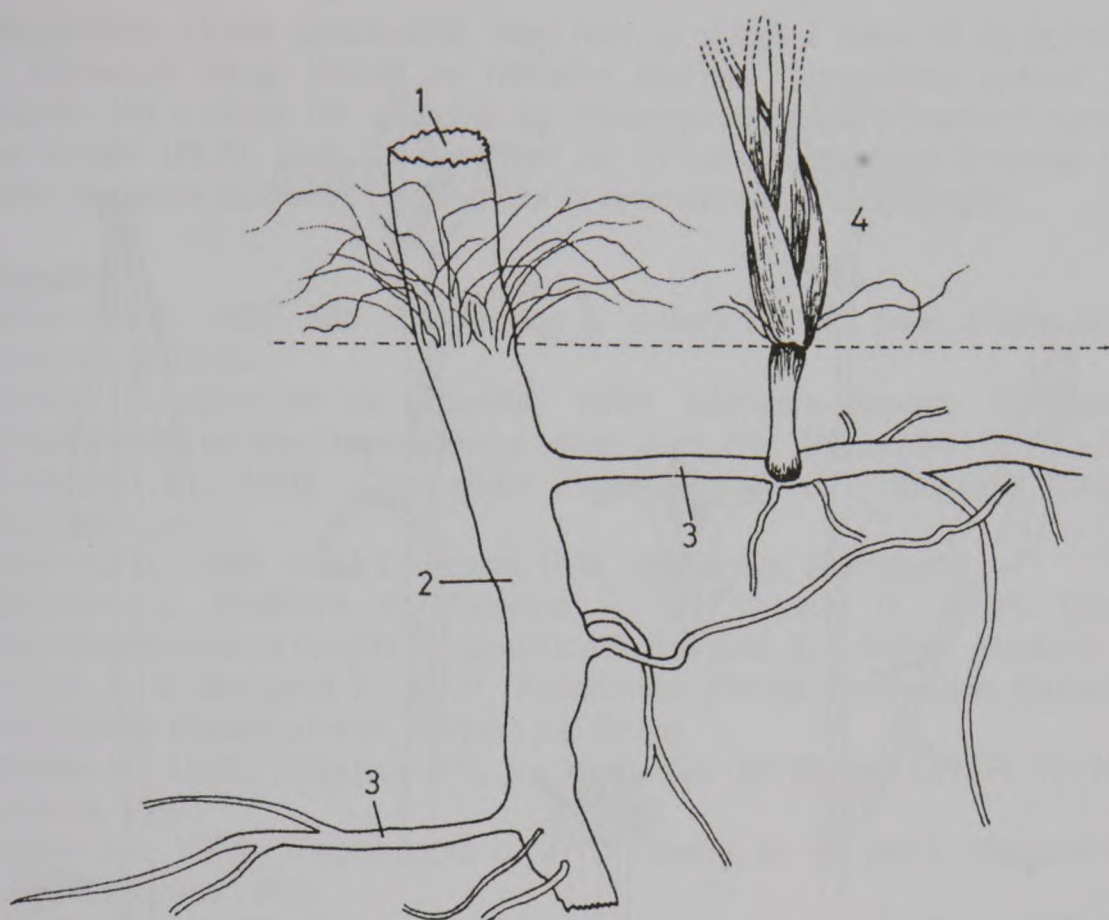
Descriere: *Plantă* bianuală. *Tulpina* maronie sau verde, pruinoasă, erectă și viguroasă, până la 1,3 m înaltă, ramificată aproape de la bază (în cultură), la început orizontal păroasă, apoi alipit și slab vizibil lanată (flocoasă). Ramurile fragile la îndoire. *Frunze* rozulare și tulpinale, mai ales cele superioare, crispule cel puțin pe o margine, în plus, cele superioare evident și constant inelate sau circinate la vârf, cele mijlocii patente sau orizontale, ușor arcuate în sus, sau obișnuit orientate în jos, din baza ușor lățită treptat și lung îngustate, strâmt canaliculate, abaxial acut crenate și alburii flocoase, cu baza lățită și semiamplexicală. Cele subantoidiale de circa 2 cm, recurbate, roșietice la inserție, crispule, spiralate la vârf, treptat lățite și îngustate la inserție (Pl. I). *Peduncul* neclavat la vârf, de 3-4-7 cm, fistulos sub antodiu. *Antodii* dispuse paniculiform la vârful ramurilor, apar 2-3 tangente, apoi se depărtează. Baza antodiului retezată. În ultima zi de înflorire, suprafața antodiului este convexă. *Filare* 8, subegale cu ligulele marginale, de 2,2 cm la antodiul deschis, în ultima zi de înflorire abia mai scurte. *Involucru* fructifer de circa 3 cm. *Flori* galbene portocalii. Cele marginale le depășesc pe cele submarginale în ultima zi de înflorire cu 12 mm. Ligulele submarginale late de 2,4 mm. *Antere* striate în 1/2-2/3 superioară, cu 5 dungi brune pe conectiv, îngustate în jos și 5 benzi galbene mai late la marginea anterelor, inclusiv sutura, 1/2-2/3 bazală rămâne galbenă. *Achene* de (11) 12-15 (15,5) mm, în medie de 13 mm, rostru de 3,5-5,5(6) mm, în medie 4,3 mm relativ gros (de 0,45-0,55 mm, raportat la grosimea corpului care este de

* Institutul de Biologie al Academiei Române, Spl. Independenței 296, București, România.

1,35 mm ar rezulta 1:2.7). Papusul are (14,5)15-19 mm, în medie 15,9 mm. Achena împreună cu papusul este de (27) 28-34 mm, în medie de 29,9 mm (Pl.III).

Pl. I *Tragopogon podolicus*, organe vegetative: 1 - frunza mijlocie (1/1); 2 - frunze superioare (1/1); 3 - baza lanată a unei frunze superioare (2/1); 4 - secțiune transversală în treimea inferioară a frunzei bazale (3x1); 5 - primordii de lăstari axilari (3/1).

Pl. II *Tragopogon podolicus*, reproducere vegetativă (2/1): 1 - axul aerian din anul curent, cu fibre la bază; 2 - rădăcina principală; 3 - rădăcini secundare; 4 - rozeta formată pe rădăcina secundară.

Taxonomie. După cum rezultă din literatura botanică referitoare la estul și sudul României, *T. podolicus* a fost confundată fie cu *T. orientalis*, fie cu *T. pratensis*. Cum ultima specie n-ar fi în flora noastră, vom sublinia deosebiriile numai față de prima: *T. podolicus* are antodii mai mici, în stare de boboc sunt mai multe spre vârful ramurilor, frunze superioare totdeauna crețe, fructe evident mai mici, obișnuit cu rostru de circa 1/2 din corp, gros și prelung clavat, florile marginale puțin mai scurte decât filarele la înflorirea deplină. În privința morfologiei fructului, de la câteva specii, precum *T. podolicus*, *T. ucrainicus* și *T. dasyrhynchus*, constatăm că este apropiată încât n-am greșit prea mult că le-am considerat pe unele simple variații ale speciei prioritare, *T. podolicus*, deși desenele de habit diferă în oarecare măsură (Artemciuk 1937).

Ecologie. Este o specie xerotermofilă care crește în habitate însorite, ca izlazuri, marginea drumurilor și terenuri nisipoase.

Corologie. Este puțin cunoscută. Prima dată a fost identificată în Dobrogea, nu departe de capătul Podului de la Hârșova, precum și în lungul șoselei Hârșova-Crucea, iar mai recent la Hanu Conachi. Deci caracterizează vegetația stepică (*Festuco-Brometea*) și parțial pe cea arenicolă (*Festucion beckeri*).

Pl. III *Tragopogon podolicus*, organe generative: 1 - ramura terminală secundară tânără cu boboci (1/1); 2 - idem, dezvoltată (înflorită); 3 - Ramură cu antodiu fructifer (în postanteză) (1/1); 4 - boboc tânăr (2/1); 5 - fruct marginal (3/1); 6-idem (8/1); 7 - ornamentația mărită (16/1); 8 - antera (schiță); 9 - tubul anteridial în secțiune imaginată (schiță).

Observație. Unele specimene, deși mor la sfârșitul celui de la doilea an de viață, formează totuși lăstari pe rădăcini laterale, perpetuând specia pe cale vegetativă. Pe o astfel de rădăcină se diferențiază un pivot vertical care poartă frunze la vârf (Pl.II). Este un fenomen rar în lumea plantelor erbacee (*Cirsium arvense*, *Sophora jaubertii*), necunoscut la reprezentanții *Tragopogon*.

Bibliografie

1. Artemciuk I., 1937. Rid *Tragopogon* L. u flory URSS. *Trav. L'Inst. Bot. Univ. Kharkov* 2: 23-63.
2. Blanca G. Diaz de la Guardia, 1996. Sinopsis genero *Tragopogon* L. (Asteraceae) en Peninsula Iberica. *Anal. Jard. Bot. Madrid* 54 (1): 358-363.
3. Grecescu D., 1898. *Conspectul Florei României*. "Tipografia Dreptatea". București.
4. Brandza D., 1898. *Flora Dobrogei*. Edit. Academiei, București.
5. Gubanov I., Kiseleva K., Novikov V. & Tihimirov V., 1995. *Opredelitel sosudistah rastenii tsentra Evropeiskoi Rossii* (izd. 2). "Argus". Moskva.
6. Hayek A. & Markgraf F., 1931. *Prodromus Florae Peninsulae Balcanicae* 2. Verlag des Repertoriums. Dahlem bei Berlin.
7. Klokov M., 1965. *Tragopogon* L. in O. Wissjul. (ed.), *Flora URSS*. 12. Naukova Dumka. Kiev.
8. Kotov M., 1965. *Tragopogon* L. in D. Zerov et al. (ed.), *Viznacnik roslin Ukraini*. "Urojal". Kiiv.
9. Matthews V. 1975. *Tragopogon* L. in Davis P. et al. (eds.), *Flora of Turkey and the East Aegean Islands* 5, Edinburgh.
10. Nyárady E. I., 1965. *Tragopogon* L. pp. 77-86. In T. Săvulescu (ed.), *Flora Republicii Populare Române* 10. Edit. Academiei Române, București.
11. Prodan I., 1939 a. Conspectul florei Dobrogei 3. *Bul. Fac. Agron. (Cluj)* 1938 7: 16-102.
12. Prodan I., 1939 b. *Flora pentru determinarea și descrierea plantelor ce cresc în România* 1(2). Tipografia "Cartea Românească". Cluj.
13. Regel C., 1937, 1939. Beitrage zur Kenntnis einiger *Tragopogon*-Arten I, II. *Mem. Fac. Sci Univ. Vyt. Grand* 11(4): 5-66; 13(2): 31-40.
14. Regel C., 1941. Contributions à la connaissance de quelques *Tragopogon*. *Candollea* 8: 173-180.
15. Richardson I. B. K., 1976. *Tragopogon* L. pp. 322-325. In T. G. Tutin et al. (eds.), *Flora Europaea* 4. Cambridge Univ. Press.

TRAGOPOGON PODOLICUS IN ROMANIAN FLORA

Abstract: The paper presents the study on *Tragopogon podolicus* in culture. This species usually was confused with *T. orientalis*, but the first species has achenes smaller, beak thicker and shorter than body of achene and usually crispate leaves. The plant is biennial but sometimes it produced innovations on the roots (Pl. II). *T. podolicus* grows only in South-East of Romania.

Key words: *Tragopogon podolicus*, Romania.